

ȘCOALA

VREME

REVISTA
PEDAGOGICĂ
CULTURALĂ

A ASOCIAȚIEI
INVĂȚĂTORILOR
DIN JUD. ARAD

CUPRINSUL:

Pedagogie:

Ion Blăgăilă: *Cooperafia și pedagogia*

Florian Stănică: *Programul de lucru*

Traduceri:

Miron Țundre: *Copiii teribili*, de Maurice Garcon

Diverse:

Aurel Subescu: *Cooperafia noastră*

Teodor Țundre: *Cooperafia învâțătorilor din orașul și jud. Arad. Bilanșul Librăriei înv. pe anul 1937 și sugestii pentru viitor.*

Cărți:

Dragoș Protopopescu: *Tigrli* (V. Lădaru)

Convocări. Bilanșuri. Dela Revizorul școlar.

Dăruirea ent ală
Arad

ARAD
ANUL IX.

Nr. 3.

MARTIE 1938

„Școala Vremii”

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE SUB CONDUCEREA
UNUI COMITET DE REDACȚIE

Red. respons.: **EUGENIU SPINANȚIU**, inv. dir.
Administrator: **SABIN MIHUȚIU**, învățător

Manuscrisele nu se mai înapoiază
Anunțuri și reclame se primesc după
învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb
și cărțile de recensat se trimit pe adresa:
Redacția revistei „Școala Vremii”, Arad
Bulev. Carol, 66 (Casa învățătorilor).

Corespondența privitoare la admi-
nistrație: abonamente, schimbări de
adresă, revistele înapoiate etc. se trimit
pe adresa Administrației: Dl. Sabin Mihuțiu.
Arad, str. Eminescu 43.

Abonament anual Lei 60. Un exemplar 6 Lei.

Secretar de redacție:
ION BLĂGAILĂ.

Școala Vremii

REVISTA PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de luni: Iulie și August.

ANUL IX.

Arad, Martie, 1938.

Nr. 3

Cu ocazia promulgării Constituției, Dl Cristea președ. Asociației Învățătorilor Arad a trimis M. S. Regelui Carol II, următoarea telegramă:

M. Sale Regele Carol al II-lea

București

Asociația Învățătorilor din orașul și jud. Arad se închină cu adânc respect înaintea noului Constituții pe care o consideră de un nou gest de bine al M. Voastre.

M. Sa, a binevoit a răspunde cu telegrama următoare:

Dlui Cristea președ. Asoc. Învățătorilor

Arad

Mulțumiri pentru felicitările exprimate cu ocaziunea promulgării Constituției.

CAROL r.

Cooperarea și pedagogia

Între curentele care au întezit în ultimul timp discuțiile și practica școlii active este și cel al cooperării.

Acest curent, însă, la noi are în școală un loc mai restrâns. Și aceasta, nu din cauza neglijenței noastre, ci din cauza scepticismului nostru. Unii dintre noi educatorii, lupta fățiș contra curentelor noi în pedagogie, fără ca să cerceteze înainte, să vadă dacă ele prezintă vre-o valoare oarecare pentru educație sau nu.

Aceasta prejudecată, face ca școala românească să fie și azi, aceeași »buche«, »veghe«, »glagorie«, etc. ca pe timpul lui Eminescu și Creangă.

Chiar în revista de față, este scris un articol de un coleg, în parte just, însă în care spune, că nu citește nimeni revista din cauza materialului pur pedagogic ce se publică în ea. Or, neprezentând nici un interes acest material pentru ce titori, e tratată cu indiferență, mai ales că pedagogia rămâne acelaș lucru în fiecare an și pentru o' mai bună înțelegere, servește o plastică asemănare, între pedagogie și o vitrină.

Nu din punctul acesta de vedere ne interesează afirmațiile colegului nostru, ci din alt punct de vedere. Mai jos Dsa susține »paralelismul istoric« al științelor. Și cum pedagogia este o știință, desigur ea trebuie să țină seamă de celelalte.

Iată că Dsa vine în contradicție cu Dsale însuși, pentru că tocmai acest paralelism, dă naștere alături de *evoluție*, la flucuațiuni în orice domenii. Deci, iată că și în pedagogie găsești totdeauna câte ceva nou.

Mai mult, ca să dovedesc un principiu de evoluare a pedagogiei — și cred că și Dsa a citit acest fapt — redau doar o pildă. Știm cu toții că psihologia, una dintre științele cele mai indispensabile pedagogiei, a fost odată asociaționistă, altădată structurală etc. precum și pedagogia, la Romani era într'un fel înțeleasă, la Greci în altfel, ca să nu trecem la Indieni și la Chinezii, care se diferențiau complet de Egipteni. Nu mai amintim de pedagogii după Hristos.

Un fapt este cert. Că un nucleu totdeauna a avut pedagogia și acela a fost copilul, or, colegul meu tocmai aci greșește a doua oară, că el vorbește de pedagogie și se ridică la exemple de cooperare comercială.

Apoi una e pedagogia și alta e știința cooperăției, deși servesc ambele omenirii.

Aceste fapte mă fac să scriu aci nu ca mustrare, nici ca polemică, dar noi suntem un popor cam puțin curios, nu putem clădi ceva, dacă nu dărâmani pe alături tot ce este și astfel pe ruini să clădim. Să nu fiu condamnat că n'am înțeles eu ceea ce se spune în vocile, care caută totdeauna să critice și să schimbe ceea ce nu le convine.

Asta o spun, pentru că am auzit spunând pe câțiva colegi, că »Școala Vremii« e monopol, că nu se publică în ea numai pedagogie, că este a subsemnatului, mai nou, de când nu mai scriu, domnii improductivi, dar precupeți, spun că e a lui Lădaru și Petre Șerban, fiindcă ei m'au scos din zilele negre, în ultimul timp, scuzându-mă de a scrie numai eu revista.

Dar, nici nu mai știu câte nu-mi spun iubiții mei colegi. Așa, că toate recenziile cu laude aduse acestei reviste și toate felicitările și scrisorile de mulțumire ce au venit la redacția revistei, nu sunt adevărate. Sunt adevărate vorbele unei Dne colege, care îmi spunea, că, ce să citească în revistă, că n'are ce. Pentru că tot ce se scrie în ea sunt prostiile subsemnatului și ale celorlalți colegi colaboratori, între cari sunt înregistrați și profesorii, chiar universitari, cari ne onorează cu scri-sul Dlor.

Ei, și pentru că Dvs. Stimată Doamnă nu vă sfiți să ne tratați în felul acesta, nici nouă nu ni-e greu să vă spunem ca s'ar cuveni să citiți revista, nu ca o datorie, dar ca să nu fiți atât de ignorantă în profesiunea și la examenele la care vă prezentați, fiindcă după a noastră părere, vă prezentați destul de slab. Sau ca să ne spulberați aceste idei, puneți mâna pe toc, împreună cu ceilalți și ridicați această revistă la un nivel sen-zațional de înalt și cult.

Iată, dar, că revista noastră devine interesantă, prin scri-sul nostru. Inșă toate cele de sus le spunem desgustați de atâ-tea bârfeli, care nu sunt înlocuite cel puțin cu fapta criticilor.

Puneți mâna Dlor pe toc sau creion. Scrieți și semnați totul deschis. Nu va complaceți în ironii și critici de negațiune, ci criticați constructiv, adică evidențiind defectele și înlocuindu-le cu calități, contribuind astfel la o cooperare intelectuală colegială, nu la o desmembrare.

Și acum revenim la titlul nostru.

E departe faptul de înlăturarea pedagogiei de cooperatie, după cum susține colegul meu în articolul său „Problema economică“.

O, nu! Pedagogia vede în cooperatie, unul dintre cele mai perfecte mijloace de educație. Că influența cooperatiei în pedagogie a venit dela cooperatia materială-comercialistă, asta mai mult sau mai puțin, da.

Viața se trăiește într'o ambianță de congruitate și influență reciprocă. De unde nu ști, că pedagogia n'a dus omenirea la crearea cooperatiei?

Fiindca atunci când ți se îngreunează traiul, cauți să te salvezi. Or, salvarea ta depinde de gradul tău de cultură, de invenția mijloacelor de evadare, de ingeniozitatea cum ști să aplici planurile de scăpare. Toate acestea ți le câștigi printr'o educație bună.

Iată ce mare necesitate are cooperatia de o pedagogie perfectă și de oameni bine educați. De oameni de caractr. De oamenii muncitori, prevăzători etc. Inșă nu aceasta e marea descoperire în privința pedagogiei, ci educația prin cooperatie, aceasta este minunea pe care puțini o cunoaștem dintre noi. fiindcă noi am luat cooperatia în școală, ca prăvălie și atâta tot. Și tocmai asta nu e. Ar trebui să mă extind cât paginile întregii reviste, asupra acestui subiect. Dar mă opresc, pentru a lăsa să vorbească o scrisoare a unui pedagog francez B. Profit, inspector al Invățământului primar și laureat al institutului francez de educație, în urma căreia, mulți dintre noi, inclusiv colegal meu Subescu, va vedea ce e cooperatia în pedagogie...

Domnilor și iubiți colegi,

E o fericită idee aceea de a grupa cumpărările de cărți pe cari, la începutul fiecărui an, școlarii sunt nevoiți să le facă. Sunt cu totul partizan al cooperatiei în ordinea eco-

nomică, pentrucă ea prezintă avantajii de tot soiul, și materiale și morale. Beneficiile comerciale pe cari ea le realizează grație comăndelor globale trebuie neapărat să revie cumpărătorilor. Dar cum să facem ca cei cari cumpără să profite de economiile astfel făcute? Aceasta este, cred eu, chestiunea în adevăr interesantă.

Valoarea unei bonificări individuale asupra cumpărăturilor puține și restrânse de cărți și furnituri este oare importantă? Punerea în comun a sumelor astfel distribuite n'ar avea o altă importanță socială? Și dacă această întrebunfare ar fi hotărîtă și făcută chiar de către elevi, n'ar avea ea o mare înrăurire educativă?

În Franța, cumpărarea în comun de cărți și furnituri nu-i practică actualmente decât de câteva instituții de gradul al doilea. Dar în loc de veniturile ce se pot scoate de aici, școala primară a găsit altele al căror randament și ingeniozitatea dascălilor îl fac să crească în fiecare zi. Aceste venituri noi ea le cere chiar dela copii, dela munca lor și dela un mic sacrificiu personal, cotizația de principiu. În felul acesta s'au strâns sume însemnate dar niciunul dintre asociați n'are vreun drept asupra cassei comune. Capitalul social nu-i niciodată împărțit, rămâne spre folosul colectiv. Copiii cari au avut bucuria de a-l creia, o vor avea și pe aceea de a-l întrebunfa cu folos spre mulțumirea altora.

Și-l întrebunfează, după statute adaptate de ei, după discuții, deliberări și voturi, spre a îmbunătăți condițiile vieții lor comune. Ca în toate țările, fără îndoială, Statul, comuna arată pentru școală o nesecată bunăvoință, care, din multe cauze, nu poate trece totuși dincolo de manifestările verbale. Lucrul pe care colectivitatea nu-l poate face l-am cerut dela copii și le-am dat mijloacele de-al face ei înșiși. Le-am arătat scopul, le-am acordat încredere, le-am dat libertatea. Și ei s'au însărcinat de a arăta tuturor că sunt vrednici de noua lor sarcină. Au făcut să se vadă utilitatea ce nu se vedea altă dată, a tot soiul de îmbunătățiri: un local frumos împodobit, până chiar și un microscop, mă rog! Și-au convins părinții prin bucuria ce-o simțeau și prin binefacerile educative pe cari le produce totdeauna acțiunea colectivă liber consimțită și judicios îndrumată. Au putut

astfel să creeze pretutindeni și să întrețină un muzeu, un post de curățenie, un mic atelier școlar, o bibliotecă numai a lor, aparate de proecție, cinematografe, etc. Și au luat sarcina curățeniei, igienei, a împodobirii localurilor, a disciplinei și a ajutorului de dat institutorului în predarea învățământului sau în înrăurirea lui morală. Ei prepară sau fac experiențele științifice, comenzile, plățile, etc. Ei cred că trebuie să facă toate acestea în loc să primească totul în chip pasiv. Și le fac fără a fi îndrumați de altcineva, decât de șefii pe cari și i-au ales pentru inteligența și pentru energia lor.

În această acțiune colectivă pentru binele general al clasei, ei pierd obiceiul de a se gândi numai la ei, de a raporta totul la ei, de a vedea în vecin un rival și în dascăl câteodată un dușman. Dascălul care a îngăduit această organizare nouă și care, în chip discret, dă sfaturile necesare funcționării ei, este acuma ca un frate mai mare, tot atât de respectat, dar mai iubit decât mai înainte. Și în clasă, dacă compunerile periodice, aceste sondări necesare, se mai fac, vom încerca din ce în ce mai mult a practica cercetările în comun, munca pe echipe, ajutorarea celor mici și celor întârziați.

Noua viață a elevilor, serbările lor, legăturile lor mai încrezătoare cu exteriorul, le-au procurat prieteni pe cari nu-i cunoșteau. În fiecare localitate, populația, municipalitatea au învățat să se intereseze de viața școlară și de planurile elevilor. Numeroși membri onorifici s'au înscris, subvenții au fost acordate, credite nouă au fost deschise în favoarea școlii, a anexelor ei, a mobilierului ei. Pentruca să ni se vină în ajutor, trebuia să începem prin a ne ajuta pe noi înșine.

• Astfel s'a stabilit în jurul școlii aceea legătură de dragoste, care pretutindeni a fost temelie cooperăției generale a oamenilor și prin ea, generația tuturor progreselor omenirii. Și iată-ne foarte departe de simpla cooperăție în ordinea economică.

Copiii noștri fac astfel ucenicia cooperăției generale, nu numai în spațiu, dar și în timp, cum zic filozofii. Nouile generații de școlari găsesc acuma, în clasele lor, alte urme

ale trecerii înaintașilor lor, decât isprăvile școlarilor de odinioară: pereți zgâriați, mese cioplite cu briceagul, hărți rupte, etc. Ele găsesc localuri curate, împodobite cu gust, un mobilier nou și întreținut cu cea mai mare grijă, aparate și colecții, odinioară necunoscute în localitate, arhive evocatoare a eforturilor depuse, tradiții cari leagă, exemple cari le vorbesc. Pentru toate acestea ele vor fi recunoscătoare celor ce le-a precedat și vor voi să le continue.

Acestea sunt, domnilor și iubii colegi, principiile cooperăției școlare franceze și rezultatele dobândite. Școala devenită un loc mai prielnic, mai sănătos și mai primitiv, școala înzestrată în chip real cu cele necesare unui învățământ mai modern, școala constituită într-o comunitate prin care aplicarea metodelor active este ușurată, școala ajunsă în mediu moral, prin încrederea acordată copiilor și prin răspunderea ce decurge, de aici, pentru fiecare, școala transformată într'un focar de viață civică și socială: iată ceea ce a dat aplicarea la viață școlară a ideii de cooperăție.

Vă mulțumim domnilor și iubii colegi, de a fi binevoit să faceți cunoscute aceste principii și rezultate, fraților noștri, dascălii din România, cărora le trimitem, în numele colaboratorilor noștri, dascălii francezi din Saint-Jean d'Angely inițiatori ai unei opere care numără astăzi aproape zece mii de școli aderente, salutul nostru cel mai cordial. Suntem siguri că prin ei ideea cooperăției școlare se va răspândi în Orient, spre marele folos al școlilor și al școlarilor nobilei națiuni române, de care ne unesc atâtea legături vechi și noi,

La Rochelle, 13 Nov. 1930.

Profit.

Această scrisoarea e publicată în cartea Cooperăția în școala primară, contribuții la ideea școlii după războiul mondial, tradusă în românește de V. N. Duiculescu, P. R. Petrescu și Mina Grădinaru. Ce bine ar fi să fie citită, deși s'a demodat stând în vitrine.

Iată, cele scrise mai sus, le-am redat, ca să terminăm odată cu atot știutorii și cu noi proștii. Să nu se creadă că știința se poate acumula numai de unii și altora nu le mai rămâne. Inșă e bine ca atunci când te apuci de un lucru să nu te com-

placi în generalități și în afirmațiuni cu sentințe inapelabile, ci să păstrezi calea adevărului și a unei modestii curate. Ca doar bine se știe, că revista noastră este o revistă pedagogică culturală, profesională și nu matematică pură, sau literară pură. Or, cui nu-i convine pedagogia care e specialitatea profesiei noastre, n'are decât să-și de-a demisia din învățământ și să plece acolo unde îl cheamă inima și darul său, precum spuneă și regretatul prof. Mariș.

Pentru aceste motive „Școala Vremii” își urmează drumul trasat de cei cari iau dat viața.

* * *

Cât privește cooperarea noastră a învățătorilor din județul Arad, atrag atențiunea colegilor asupra articolului dlui Tundre, despre librărie și cele proiectate de Dsa, care sunt scrise cu o grijă neîntrecută și cu o adevărată pasiune cooperatistă.

Mă bucur mult de rezultatele date de librăria noastră. Cele ce am scris în suplimentul „Școala Vremii” la începutul vieții acestei cooperative sau adevărit întocmai. Și atunci, unii erau sceptici, alții chiar se opuneau, dar, noi am spus, mergem hotărâți înainte.

Și de data aceasta precizăm, nu vom înceta, până învățătorii de pe meleagurile arădane, nu vor avea o mare casă de cooperare, aci în Arad, de unde să se poată cumpăra dela acul de gămălie, până la cel mai important lucru sau mașina, cu prețuri reale, omenoase, oferite de un comerț *cinstit*, în care e întrupat un moral impecabil.

Deaceea spun și eu, că nici un coleg din județul nostru chiar nefiind înscris la cooperativa noastră, să nu lipsească dela adunarea generală a librăriei, care se ține la datele specificate în convocările din corpul revistei.

Ion Blăgăilă

PEDAGOGIE

Programul de lucru

I.

Invățământul tranzitoriu.

»Sufletului copilului nu-i poți porunci decât supunându-te lui, intrându-i în voie, nu făcându-i violențe« (I. Nisipeanu)

Se muncește mult, extrem de mult adesea, în ogorul învățământului primar. S'a recunoscut lucrul acesta chiar și de cei mai sceptici cronicari ai vremii. Pacat însă că rezultatele sunt slabe, în nici un caz cele așteptate și cele corespunzătoare eforturilor depuse. Se irosesc atâtea energii și atâtea bunevoine și destul de mult suflet, fără a se putea ajunge totuși la scopul scontat.

Printre alte neajunsuri, cari stânenesc și cauzează labele rezultate ale educației și învățământului din școala noastră primara, se integrează și defectul că se muncește desorganizat, *fără plan adică și fără continuitate*, lipsă de permanentizare în efort și în urmărirea unei ținte precise.

Desorganizarea aceasta în munca școlară atinge apogeul la începutul anului școlar, la majoritatea dintre educatori. Și, efortul fără un plan chibzuit, pe lângă că nu dă rezultatele dorite, dar plictisește și desgustă, distruge elanul, însuflețirea atâtor porniți la muncă, animați de atâtea idei frumoase. Băjbăirea, nesiguranța în activitate e o paralizare a gândurilor și a voinței și o pierdere foarte mare de timp.

În orice meserie, adevărata activitate este precedată de o prealabilă pregătire, de un anumit plan, mai mult sau mai puțin amănunțit. Așa fac: croitorul, cismarul, arhitecții, etc.; mai întâiu își întocmesc un plan pe hârtie, calculează, recalculează, își fixează bine forma, felul de a proceda, își stabilesc toate calculele și numai după aceea pornesc la efectuarea lucrării propriu zise. Planul este ghidul după care se conduc până la terminarea lucrării.

Dé aceia socotim că un plan de lucru se impune orăcărui învațator, care să-i ușureze munca, s'o facă după chibzuială

și atunci rezultatele vor fi cu totul altele, iar munca mult mai puțin chinuitoare:

Afirmația că nu este necesar un astfel de plan de lucru, pe motiv că el există și că este respectat prin însăși faptul, că lecțiile sunt predate în mod conologic după manualele școlare, este cât se poate de greșită. Greșită interpretare, căci adesea, mai toate manualele sunt alcătuite strict după indicațiile *programei analitice*, care este cu totul altceva decât *planul de lucru*. *Programa analitică* nu este altceva decât *distribuirea cantitativă a materiei*, pe obiecte de învățământ și este alcătuită prea adesea de la birou și nu de practicieni cunoscători. Pe când *planul de lucru* reprezintă *stabilirea acestui material* amorf, confuz și dezorganizat *într'o ordine și filiațiune, organică și armonică*. *Stabilirea legăturilor între lecțiunile din diferite obiecte de învățământ*, care se înrudesc în deaproape, *spre a se realiza coordonarea ideilor, cunoștințelor respective*.

Și mai trebuie să recunoaștem și să accentuăm chiar, că această deficiență de tact pedagogic și de organizare didactică atinge tocmai sufletele de la care se așteaptă mai mult, sufletele celor tineri. Lipsa de experiență, ca și lipsa îndreptărilor necesare, fac pe atâția să n'aibă succes în munca, fie ea cât de însuflețită și cât de mare.

Provocăm această discuție în nădejdea că în mrejele ei se vor prinde cât mai mulți, de la diverse școli și din diferite unghiuri ale țării, spre a se ajunge, din sugestiile prețioase ale atâtoră, la o îndreptare a lucrurilor, la evitarea acestui neajuns didactic.

Așteptăm aci intervenția profesorilor de pedagogie, conducătorii efectivi ai *școlilor de aplicatie* — după mine, școli de îndrumare efectivă și eficientă, de experiență și de sugestii bune pentru întregul nostru învățământ — dar și pe aceia a colegilor învățători, a căror experiență, la sate, ca și la orașe, poate aduce atâtea sugestii și precisări, atâtea clarificări a problemei ce propunem a fi clarificată.

Vor fi cu atât mai prețioase constatările și propunerile colegilor din diferite părți ale țării, cu cât vin în urma unor experiențe făcute în strânsă legătură cu mediul, cu realitatea palpabilă, socială și națională. Acestea împletite cu știința

pedagogiei, cu precizările ei și-ale științei educației, fixate prin intervenția profesorilor capabili ce-i au școlăile normale, vor alcătui fericite și utile, chiar inerete, *programe de lucru*, atât pentru început de an, cât și pentru întreg anul școlar.

Trebue să se țină seama că sunt atâtea considerente de diferite ordine: psihologice, sociologice, etnografice, etc., care diferențiază mult învățământul și educația din școlăile de la sate, de cele de la oraș, pe lângă că mici sau mari diferențieri se observă de la un mediu sătesc la altul, tot sătesc. Realități indiscutabile și determinate hotărâsc în acest sens nu în altul.

Așa că, pe lângă considerațiuni psiho-pedagogice cu caracter de generalitate, vor fi atâtea cu caracter special, local, cari fac ca organizarea și efectuarea planului de lucru, să diferențieze de la un mediu la altul, mai mult sau mai puțin, după cum realitățile existente hotărâsc sau nu bunul mers al școlăii.

Inceperea unui nou an școlar, nu e puțin lucru pentru școlari, fie ei dintr'o clasă mai înaintată chiar. nu mai vorbesc de cei ce vin prima dată la școală! De aceștia ne vom ocupa cu alta ocazie.

Venirea, din voie, la școală, constituie, pentru copil, iarăși, o schimbare radicală în viața lui. Faptul acesta este de o netăgaduită importanță, atât pentru această ființă în devenire, cât și pentru instituția aceasta socială, școlăii.

Noul contact, dintre copil și școală, să fie un punct de mare preocupare pentru factorul viu, — preponderent în educație, — pentru învățător.

Trebue să fie foarte atent și cu deosebită grijă. Să reflecteze cu grijă asupra vieții copilului din timpul vacanței mari, viața complet diferită de aceea ce îl așteapta în școlă și să facă tranziția într'un chip așa de ingenios, încât copilul să fie introdus din nou, pe neșimțite, să accepte sufletește, voit, acest nou regim de viață, fara nici-o reticență. Faptul acesta se uită de foarte mulți, neglijând un proces psihic atât de important, cu urmări incalculabile în școlăritatea ființei în devenire și în formarea personalității sale.

În decurs de 3 luni de zile, copilul a rupt orice contact cu școlăii și cu anexele ei didactice. A trăit o viață absolut liberă, chiar dacă a luat parte fizicește, și prea puțin sufle-

tește, la diferite munci, alături de părinții săi. În lupta vieții în mijlocul naturii, spiritul de observație s'a ascuțit, atenția i-a fost stimulată de atâtea impresii, spiritul i s'a înmănat cu atâtea intuiții și noi noțiuni, în chip general și organizat. Aci a avut ocazia atâtor inițiative și-a manifestat spiritul de creație, în fel și chip, nestingherit de nimeni.

Venind la școală, copilul trebuie s'o rupă cu totul cu viața sa naturală și să intre în alta artificială, fadă și steriotipă, aceea a școlii de până acum și actuală. În care rutina și didacticismul searbăd au preponderanța... »școală așa cum este, constituie pentru elev mai mult o închisoare decât un mediu favorabil«. (Maria Montesori). Și în cazul acesta școala nu mai constituie un mediu firesc, ci o improvizație menită să chinuie și să diformeze un spirit viu și creator forțându-l să fie static, o placă receptivă a celor depănate de pe catedră sau cetite din carte.

Spre a fi în ritmul vremii, în spiritul timpului și progresului educativ și instructiv al școlii noi, se impune în mod categoric introducerea unui timp anumit, în care să se facă un învățământ tranzitoriu pentru fiecare clasă, mai inferioare sau mai superioare. Acest învățământ tranzitoriu este menit să facă trecerea dintr'o viață într'alta, cât mai pe nesimțite; să se facă o legătură naturală: »L'anceput nu va fi orar fix, observațiile și interesele copiilor, ocaziunile neprevăzute vor determina trecerea de la un domeniu de ocupațiune la altul. Firul desfășurării cunoștințelor va sta mai mult în mâna copiilor; învățătorul având numai să pândască încotro vrea interesul copiilor să-l desfășoare«.1)

La școala vieții, în natură, a învățat orice moment, a învățat *de toate și ocazional*, căci cunoștințele se prezentau copilului în fel și chip, în mănunchiuri de intuiții, imbinat unele în altele. Așa va fi învățământul și în școala la începutul anului școlar, și pe încetul se va trece la cel sistematizat, fixat de orar, pe ore. Se va pleca de la ceace știu și interesează — mai ales pe această ființă dinamică și curioasă, cum așa de plastic și de potrivit spune d. Nisipeanu: »O educație trebuie să pornească de la ce există în suflet și să clădească

1) I. Nisipeanu: *Metodica l. române* pag. 5.

mai departe peste ceea ce există, să respecte puterile copilului, să le cunoască și să țină seama de gradul lor și de felul lor de manifestare în momentul în care ea vrea să înceapă.²⁾

În ceea ce ne privește pledăm pentru *un învățământ tranzitoriu timp de o lună*, cei puțin pentru cl. II, III și a IV-a, iar pentru cl. I acest învățământ — punct de trecere — să fie de un an. Numai așa se vor evita atâtea deficiențe ale școlii de până azi, bruscări psihice și fizice, violențări cu urmări incalculabile, făcându-se din școală un chin, o sperietoare și nu un institut de educație.

Se impune la început o iubire caldă, o atitudine și-o convingere din care să se degaje iubire, înțelegere pentru fiecare. Multă răbdare și toleranță pentru aceste spirite, cari ni se vadesc distrase și prea dinamice, și-au uitat de disciplină. Incetul pe incetul trebuiesc readuși pe făgașul școlii, să accepte să fie iarăși fixați în bănci și să fie antrenați în angrenajul stereotip al orarului lipsit de elasticitate și vlață. E o mare renunțare și o grea încercare pentru copii până să se obișnuiască din nou cu atmosfera școlii, cu o muncă ordonată, dictată de cineva din afară, adesea neavând nici o corespondență cu interesele lor psiho-organice, după o întrerupere atât de lungă.

Să nu pierdem din vedere nici o clipă că acești elevi sunt, mai întâi de toate copii și că au dreptul la copilărie: »Școala activă vrea, mai întâi, o copilărie. Școala activă vrea, mai întâi, o copilărie adevărată, atât timp cât îi e dat, prin legile psihologice firești, să rămână în acest stadiu. Ea vrea s'o ferească de o creștere sufletească prea iute, tot atât, dacă nu mai primejdioasă, decât creșterea trupească prea iute.«³⁾

Dar despre această problemă vom continua...

Florian Stănică

²⁾ Aceiași pag. 8.

³⁾ I. Nisipeanu, *aceiași pag. 4-5.*

TRADUCERI

Copiii teribili, de Maurice Garcon

tradusă de Miron Țundre, din rev. »Conferencia«

Nimic nu este mai periculos decât un titlu. Este un fel de eticheta, uneori înșelătoare, pe care o punem pe o marfă spre a o face plăcută. Unii, ale căror produse au nevoia de artificii pentru a ajunge în favorul publicului, cred chiar că un titlu este cu atât mai bine ales cu cât poate să creeze mai multă confuzie. Dacă vre-un adolescent, iubitor de grădinărit, de exemplu, ar cumpăra »Grădina rădăcinilor grecești«, el ar putea să se caiască îndată ce a cumpărat-o.

Ma tem ca să nu încercați și dumneavoastră, ascultându-ma o surpriza tot așa de penibilă.

Dacă v'ați gândi de fapt, că v'aș vorbi despre acele fermecatore subiecte rele, ilustrate de Gavarni și de Daumier, v'ați decepționa imediat. Acești copii teribili, nu sunt decât copii rau crescuți și nu merita să se atragă asupra lor prea mult atenția unui auditoriu ca Dumneavoastră.

De alminteri, aș avea și o mică rușine ca să tratez un subiect atât de mic, atunci când sunt însărcinat să inaugurez o mareașă serie de conferințe cari au ca subiect studiul și aprofundarea celei mai grave și mai chinuitoare probleme a copilariei și a sorții, pe care i-o păstrează societatea noastră contemporană.

* * *

Dacă ar fi trebuit să mă mărginesc la descrierea aceuia pe care-l numim de obicei copil teribil, m'aș fi mulțumit să cetesc proiectul lui Teophile Santier care-l zugrăvește astfel:

»Este un simplu biman cu capul mare, cu burtă proeminentă, cu membre subțiri, cu genunchii întorși, care linge dulceața pâinii sale, care înfinge degetele în nasul sau, și de multe ori, după asprimea anotimpului, face din limba sau din cotul său batistă«.

Despre acel copil zicea un domn care fusese întrebat dacă iubește copiii: — Dacă-i iubesc? Mult la opt ore seara sunt duși la culcare și când sunt foarte rai, căci atunci sunt luați.

Dacă mi-aș propune după portretul lor fizic să vă arăt caracterul lor, aș putea să vă schițez în mari trasaturi copilul.

La trei ani, copilul teribil are deja o voință mare și o anumită putere, destulă putere și destulă voință pentru a umple casa de gălăgie. El zice mereu :

— Eu vreau !

Și cum lumea i se supune, el manifestă definitiv autoritatea sa, spargând totul ce-i stă la îndemână. El are spirit destructiv. Pentru el, forma cea mai clară a proprietății, manifestarea cea mai violentă despre dreptul său este distrugerea lucrurilor sale. El distruge până și lucrurile pe cari le iubește, numai ca să se afirme. Cu cât le iubește mai mult, cu atât are mai mare plăcere să arate instinctul său de masacru. Am văzut un copilăș, mic de tot, oprindu-se într-o zi, la marginea trotuarului și văzând o mașină frumoasă, cea mai frumoasă mașină pe care a văzut-o el, în excesul admirației și invidiei spuse :

— Doamne, cât e de frumoasă ! cum aș vrea s'o sparg.

El mușcă pe doica sa, bate măsura cu lingura în supă și o face să stropască. Și cum părinții săi râd și pretind că are instinctul muzicii, căci lovește cu o anumită cadență, el continuă :

Și se fac încă din această vârstă promisiuni care-l fac să nu mai creadă promisiunilor onmenilor. I se spune :

— Dacă-ți mănânci supă, vei avea un miel frumos.

Și nu-l capătă și apoi știe că nu-l va avea niciodată.

Dacă este dus în societate, cu toate recomandările și sfaturile prealabile el spune :

— Mamă, mă plictisesc. Când plecăm ?

Și cum mama împăciuitoare îi spune :

— Dragostea mea, vom pleca imediat, fii cuminte...

El se așează în fața unui domn și spune :

— Doamne, cât ești de urât !

Mama sa, care vrea să repare grosolănia, adaugă surâzând :

— Nu știu de unde găsește lucrurile care le spune.

Ceeace îi dă o anumită importanță și ia în capul său mic și precoce, putere uneia încurajări.

Este un copil încântător.

Când are opt ani, el a câștigat ceva în obraznicie. A fost atât de ascultat și are într'atâta obiceiul de a se face ascultat încât ia obiceiul de a nu mai asculta pe nimeni. El impune în mod definitiv liniște casei și când spune o necuviință părinții spun:

— Este un poznaș!

El întreabă pe prietenul tatălui său:

— Domnule, cine a descoperit pudra? Papa zice că nu Dta.

Către altul zice:

— Tata a dat ordin, că dacă veți veni la ora mesei, să se spună că nu este acasă. Nu-i așa, papa?

Și înaintea mătușei sale articulează:

— Mama, când tușica va fi moartă, nu-i așa că-mi-vei lua bicicleta?

Încă n'a ajuns să cetească bine, dar la bucătărie, unde da deseori târcoale, el învață cu o ușurință surprinzătoare:

Vorbește-mi de dragoste...

sau

Cel mai frumos tango din lume

Este cel pe care l-am dansat în brațele tale:

și tatăl său observă cu ingenuitate:

— Nu pentrucă ar fi copilul meu, dar eu n'am avut nici-odată așa ușurință!

El vorbește un limbaj special, încântător, împrumutat jumătate dela tatăl său, jumătate nu se știe de unde.

Când mama lui primește prietene și se aduce pela cinci un buchet de flori și când mama, mirată remarcă:

— Flori? Dar cine a putut să se gândească la mine?

El îi spune:

— Dar știi bine, mamă, că ai rugat pe florăreasă să ți-le aducă la ora cinci precis.

Și când i se strânge puțin brațul pentru a-l face să tăcă, el zice cu o voce de trompetă:

— Dece mă pișcați?

Înainte de a parăsi salonul, el întreabă o doamnă bătrână de ce nu se rade.

Mama îl ceartă; dar seara, la masă, în familie, ea povestește răsând micile cuvinte pe cari le-a spus și repetă că el găsisese, că portarul semana cu un paznic dela grădina de acclimatizare!

Este un copil încântător !

La doisprezece ani, a devenit un personaj care are opinii personale și doctrine politice. El impune ideile sale familiei. Este găsit amuzant. Mama sa descoperă în el o mare sensibilitate pentru că este înduioșat de un cal omorît, dar n'a remarcat că a răs cu lacrimi, când o bătrână și-a frânt piciorul căzând. El învața prost, dar este foarte mândru de puținul lucru pe care-l știe, ceea ce-i permite a arăta un mare dispreț pentru mama sa, că n'a învățat niciodată chestiunile rudimentare de Latină. Când face o greșală, el n'o menajează. El întreaba într'o seara pe un invitat :

— Nu-i așa, domnule, că la omelette nu trebuie un »h« ?...
Ah, vezi mama !

Dealtfel el este imperturbabil în declarațiile sale. Dacă este pedepsit în clasă, este pentru că dascălul său este nedrept și fiindcă el îi este antipatic. Mama lui, care îl admiră, îl crede și, mâine-zi el va zice prietenilor săi :

— Dacă ați ști ce i-a dat mama!...

Dacă are note rele la compunere, este pentru că este creștin, sau pentru că nu este, pentru că este regalist sau că este comunist. Totdeauna, în orice caz găsește cauze exterioare lucrării pe care a dat-o și care în realitate nu valorează nimic. Și așa trebuie să fie scuzat căci este doar o victimă. Dacă tatăl îl pedepsește, mama îl trimite la teatru. Când zice o obraznicie mama îl desvinovățește :

Este vioiu, însă are o inimă de aur ! După un minut nu se mai gândește la ce a spus.

Despre familie el spune : »Este o mocirlă«.

Când vrea să iasă, el »Ridică pânza«.

Când încetează să mai lucreze, el »se desmața«.

Când vorbește despre o femeie, dacă e tânără, e »găină«
dacă e bătrâna este o »rablă«.

Și părinții zic ca și el, căci trebuie să fie în mișcare împreună, cu ceea ce face tânărul.

Este o familie încântătoare !

Iată, în fizic și în moral, copilul clasic, așa că, pentru a relua citarea mea. Teophile Santier a putut să zică despre el :

»Copiii sunt spionii noștri, dușmanii, denunțatorii noștri. Ei ne observă cu un ochiu neliniștit, pe furios, și gelos. Ei nu

caută decât să ne surprindă greșind. Ei ne urăsc, cu toată ura servitorului pentru stăpân, a celui mic pentru cel mare, a a animalului pentru îngrijitorul său. Ei ne socotesc tradători, ne umilesc în toate felurile din cauza lecțiilor de civilizație puerila pe care ii facem să le suporte. Nu cruță nimic acești monștri, cu candoarea lor vicleană.

Uf! ce tiradă! ce ditiramb! Dar să nu ne lăsăm duși la un paradox invers. Desigur, copiii nu sunt îngeri, dar nici nu sunt chiar draci. Nu trebuie decât sa-i spalăm de multe ori pe ochi, să-i batem câte-odată și vom face din ei ființe foarte draguțe, micuțe și gentile, demne de a fi gasite fermecatoarele chiar și pentru alte ființe decât mama lor.

* * *

(va urma)

Revizoratul Școlar din Arad

No. 6164—1937

Onor. „Școala Vremii“

Vă rugăm să binevoiți a publica următoarele:

Societatea Tinerimei române își propune să ajute selecționarea elementelor înzestrate de natură cu pricepere, chibzuință și simțire deosebită, și de aceea organizează pentru anul 1938, când împlinște 60 ani de existență în lună Aprilie a. c. un al doilea concurs între elevii de grad primar, români etnicește, cei mai buni din anul al IV și VII.

Concursul se va ține în ziua de 17 Aprilie a. c. în Arad, pentru elevii din acest județ. Cei reușiți între cei dintâi se vor prezenta la un concurs general care va avea loc în București, în ziua de 28 Aprilie a. c. unde se va hotărî premianții pe țară ai învățământului primar atât pentru cei din anul IV cât și pentru cei din anul VII. Inscrierile trebuie să se facă până la 11 Aprilie a. c. la Revizoratul școlar Arad. Concurenții trebuie să sosească în dimineața zilei la ora 8. Elevii cari nu pot pleca imediat după concurs vor fi găzduiți la casa învățătorilor. Fiecare școală ar fi bine să prezinte unul cel puțin dela fiecare școală. Concurenții și însoțitorii lor cari nu au la îndemână tren, vor beneficia de o reducere de 75% dus și întors. Cei ce se vor distinge, vor fi premiați în cadrul unei serbări ce va avea loc la Arad, în prezența autorităților școlare, administrative și al unui delegat al societății. Premianții vor veni la București spre a participa în ziua de 20 Aprilie a. c. la concursul general, al premianților din toată țara cu cei din București și atunci se vor premia cei ce vor reuși, obținând premii ale concursului primar pe țară. Atât elevilor cât și învățătorilor ai căror elevi vor fi premiați li se vor distribui pe lângă obiecte de școală (pentru elevi) și livrete ale casei de economii cu sume de bani depuse în ele.

Revizor școlar: *L. Igrışan*Șeful serviciului: *T. Țundre*

DIVERSE

Problema economică

1. Lipsă de interes față de Pedagogie. 2. Paralelismul istoric. 3. Problema economică o cauză a frământărilor sociale. 4. Problema economică și politica de stat, în genere. 5. Problema economică în România. 6. Invățătorii în fața problemei economice.

1. Până acum câțiva ani »Școala Vremii« imi sporea cu fiecare număr interesul față de știința pedagogiei. De fiecare dată când primeam revista, simțeam fiorul cald al curiozității și nu o lăsam din mână decât atunci când ajungeam la a doua doască.

Nu-mi ascund gândul. În vremea din urmă, revista nu mi se mai pare interesantă deloc. Dar nu pot nega nici faptul că, după ce am răsfoit și alte reviste de acest fel, n'am obținut un rezultat mai bun. Ba încă, în urma acestor investigații, am revenit la sentimente mai bune față de revista noastră. Aci, cel puțin, am găsit câteva articole scrise într'un stil plăcut și denotând un spirit de pătrunderea admirabil al autorului respectiv. Așa, de exemplu, sunt articolele unui coleg dela Șeitin. Acesta însă nu scrie articole pedagogice. Poate, unii cred că nu știe. Eu îl cunosc și sunt sigur că știe. Și încă multă.

De ce scrie dar într'o revistă pedagogică articole în afara de domeniul respectiv ?

Pentru că, la din contră, nu le-aș ceti eu ?

Dar alții le-ar ceti ? Câți mai cetesc articolele pedagogice din revistă ? Sau câți cetesc cu plăcere o carte de pedagogie, oricare ar fi ea ?

Așa dar coincidența dintre mine și acel coleg nu-i un caz izolat ; ci un fenomen cu caracter general. E o psihoză a ceasului de față. Înăuntrul ei se găsesc și unele competențe pedagogice.

Asta nu înseamnă că a scăzut importanța pedagogiei. A scăzut numai interesul pentru patrimoniul ei din prezent. Cauza ?... vom vedea mai la vale.

2. Psihologicește vorbind, un lucru cunoscut nu mă mai interesează. Când trec pe lângă o vitrină, observ cu interes noutățile expuse acolo. Dacă trec a doua oră, mă interesează prea puțin acele obiecte. Pentru că ele nu mai sunt noutăți. Și încă, dacă le posed, nu mă mai interesează deloc. Comercianții cunosc, cu siguranță, aceste amanunte căci ei au grijă să-și primenească vitrinele cât mai des.

În pedagogie, tot din spirit comercial, sau fie chiar din altul, se caută primenirea vitrinei cu noutăți. Aci însă, treaba nu-i chiar atât de ușoară. Cei cari o caută, isbutesc, doar, să ne plictisească.

Nicio știință nu înaintează complet independentă. Ele merg paralel, într-o continuă corelație și împrumutându-se reciproc. Fenomenul acesta poartă numirea de »paralelism istoric«.

3. La anumite epoci, științele și artele se frământă intens. Ele caută să-și găsească noi forme de adaptare. Își schimbă punctul de vedere din care privesc obiectul, își schimbă metoda, își schimbă, în fine, stilul.

Clasicismul, romanticismul, naturalismul, realismul, sunt tot atâtea stiluri ale diferitelor epoci, rezultate din frământări adânci. Sau ca să fiu la obiect, sunt tot atâtea desnađduiri ale bieteii omenirii, în fața misterelor și problemelor existențiale; dar și tot atâtea noutăți, noi înverșunări pentru cunoașterea și rezolvarea lor.

Trăim astăzi în frământările unei asemenea schimbări de stil. Cine ar risca să o conteste?

Una din cauzele cari provoacă aceste frământări ale epocii noastre, una din acele probleme existențiale care obsedează națiunile, este, fără discuție, problema economică.

4. Fiecare națiune ia atitudine față de problema aceasta. Unele și-au schimbat însăși forma de stat prin această atitudine. Schimbarea care a însemnat o întrga revoluție. Statul sovietic, statul național-socialist, statul corporativ, sunt în primul rând atitudini față de problema economică.

Dacă unele din aceste state sunt pe picior de războiu este fiindcă socotesc, că nu-și pot rezolva altfel problema economică. Și dacă altele, dimpotrivă sunt pacifiste, este pentru că socotesc că problema e rezolvabilă și fără războiu; sau fiindcă, în sfârșit, cred că și-au rezolvat-o. Ideal ar fi, ca toate națiu-

nile să conceapă într'un fel și să procedeze încadrate, — în acel fel, — la rezolvarea problemei. Să ne gândim la gestul premierului englez, cu ocaziunea începerii convorbirilor anglo-italiene. Să fie oare semnul acestei înțelepciuni?

Iată chestiunile cari pasionează azi.

În toate, problema economică, dă tonul.

5. Nu mai puțin în România.

Partidele politice, au fost abolite pentrucă, n'au rezolvat problema economică. Dacă mai e ceva să creadă că schimbarea constituțională a provenit din alte cauze, se înșală. Chiar dac'ar fi, sunt sau fără importanță, sau cu rădăcini tot în problema economică, dar având altă aparență. Tăranismul, liberalismul și celelalte, erau formule economice contrare sau contradictorii. Aci stă sursa tuturor neînțelegerilor cari au fost între partide. Și tot aci cea a mișcării generației tinere. Străinismul în comerț și industrie nu este o dată a problemei economice?

Avem, prin urmare, și noi, problema noastră economică. Față de ea am luat la 24 Februarie, o nouă atitudine. Una corporativă.

6. Dar învățătorii formează un corp important în viața de stat. Problema economică, îi stă în față.

Iată presanta ei actualitate, pentru noi ca și pentru toți ceilalți cetățeni.

Resumând acum, cele de până aci vom înțelege ușor care-i cauza lipsei de interes pentru Pedagogie. Ea așteaptă paralel cu alte științe precizarea obiectivelor în serviciul cărora trebuie să se pună: La noi în țară, eu o văd îmbrățișând partea ce-i revine din problema noastră economică. Cu siguranța ea ne va interesa atunci, din nou.

Până atunci, atenți noastră întreagă este atrasă de problema economică.

În ziua când scriu aci, ziarele din capitală, anunță că Guvernul Regal al țării a elaborat un plan de ridicare economică și culturală a satelor. Suntem direct vizați, ca învățători și suntem prin urmare și oficial puși în fața problemei de care vorbesc.

Nimic nu ne mai învrăjbește astăzi. Nimic nu ne măi desparte. Exigențele problemei, ne cer strângerea rândurilor. Și-o vom face.

Pentru aceasta »Librăria învățătorilor« din Arad, dă semnelul. Firește, pentru învățătorii județului Arad.

350 de învățători societari, cu un capital social varsat de 198.000 lei, au realizat, în cursul anului expirat, un ceneficiu net de 93.000 lei. Iată în ce fel au înțeles 350 colegi ai noștri, sa atace problema economica. Prin cooperație. Și încă într'un fel atât de stralucit în comerț, beneficiul acesta — 50% — este clasificat ca fiind de gradul întâiu.

Cu toate acestea, generalii cooperației dascălești din Arad, socotesc, că prea puțin inseamnă această librărie în cooperația noastră. Că aceasta e abia o secție, care trebuie să fie încadrata de altele multe și diferite. Pentru asta s'a hotărît convocarea unei adunări generale extraordinare, pentru modificarea statutelor ; pentru creiarea acelor noi secții. Adunarea, însă, nu va putea lua hotăriri valide dacă societarii nu lor fi prezenți în majoritate.

Vor lăsa colegii societari, cooperația noastră să se izbească în avântul ei, de absența lor dela adunare? Nu! Asta nu trebuie sa se întâmple! La 3 Aprilie vor trebui să vină cu toții chiar de-ar cadea ploae cu foc.

Ii cheama problema economica.

Aurel Subescu

Cooperația Invățătorilor din orașul și jud. Arad

Bilanțul Librăriei Inv. pe anul 1937 și sugestiile pt. viitor

Librăria învățătorilor înființată în anul 1936, se prezintă, înaintea corpului didactic cu bilanțul ce îl încheie la finele anului 1937, cu aportul său de contribuțiuni economice, realizate în cursul anului al doilea de funcționare.

Viața activă a librăriei a dat dovada ca strop cu strop fac al marilor potop, și că Iordanul afacerilor librăriei nu se mai poate zagazui de nici un protivnic ; operațiunile curg fără întrerupere. Cine a avut ideia să nu între în șirul membrilor înscriși, a ramas cu ideia sa, fără rațiunea de a fi considerat, ca un element primejdios față de activitatea membrilor librăriei.

Toți cei înscriși sunt și consumatorii librăriei, sunt cooperatorii, cări îi mișcă fondurilor de multe ori pe an și culeg roadele acestor operațiuni în fiecare an, precum se vede mai jos.

Instituțiunea cooperativă, plină de viață, are corpul sanatos și poate lupta cu oricare rival al său, fiindcă membrii ce o compun, au tot interesul să contribuie cu sprijinul lor dator de energie.

Viitorul cooperativei este în mâinile membrilor ei ca și trecutul. Fiecare primește dela librărie partea de merit ce i se cuvine, pentru avansarea ei economică, pas de pas.

Rabatul ce-l dă cumpărătorilor este numai o satisfacere de obligațiunea mohorită, a tradițiunii, pentru suprimarea concurenței, dar idealul în sine este realizat în mod practic, după câteva luni dela sezonul de toamnă și membrii librăriei îl văd cu ochii, îl admiră și îndeamnă pe toți colegii să intre în rândul celor întovărășiți prin cooperare, înscriindu-se ca membri ai librăriei lor.

Greutatea înscrierii nu este mare. Mai mare-i datoria de a se menține în librăria cooperativă, ca om activ, ca cumpărător. Ispita de prietenie este înșelătoare, dar a spune adevărul este o frământare a sufletului înaintea prietenului, căci nimeni nu știe încă ce se pregătește mintea lui. În cooperativă idealul este dreptul în firea naturii ce ne ține pe noi învățătorii la suprafață. Interzicem, prin atențiunea ce ne-o dăm nouă înșine, prin respectul ce-l impunem, să-l aibă fiecăr fața de cheltuielile noastre. Câștigul realizat din cheltuielile ce le facem fie cu banii salariului, fie cu banii încredințați nouă, să fie utilizat numai în raza de activitate a vieții corpului didactic.

Independența economică a învățătorului este vazută prin prisma vieții sale familiare. Nu trebuie să ne punem speranța în nici un mijlocitor. Fiecare membru al librăriei este propriul său mijlocitor. Nu râvnește la bogății adunate prin speculă, ci la bunuri ce a știut să le economisească, din propria sa inițiativă, colaborând cu iubiții lui fii și cu parinții, sau frații lui, cu colegii și cu vecinii lui, fără nici un gând de speculă, de materialism sau avarism neîntemeiat, sau cu urmări imorale, de nemulțumire socială între frați.

În cooperarea colegială este apărarea avutului prin nevoile zilnice, în concordanță cu sistemul izvorit din sentimen-

tul de iubire ce nu se poate găsi în inima negustorului de orice neam ar fi el.

Din rezultatul produs după o activitate de un an, avem dovezi, că prin stăruința tuturor membrilor, cari au lucrat intensiv cu societatea cooperativă, au obținut beneficii foarte mari, cari sunt și rămân în folosul fiecărui membru în parte, în raport cu activitatea depusă prin muncă prin consumație sau prin participarea capitalului depus.

Mai avem dovezi, de a demonstra, că organizarea cooperativei în viitor trebuie desăvârșită prin înmulțirea membrilor societății, creșterea capitalului și sporirea felurilor de mărfuri atât în cantitate, cât și varietate în toate cerințele vieții.

În acest scop pe data de 3 Aprilie a. c. s'a convocat adunarea generală extraordinară și se cere, ca fiecare membru, să voteze la schimbarea statutelor librăriei așa cum se arată în convocarea de mai jos publicată.

Această măsură se ia, ca să se îplinească dorința și a celor, cari așteaptă servicii multiple dela această societate.

Prin modificarea statutelor atingem scopul în toate domeniile de nevoi, atât în interiorul gospodăriei cât și în viața satească, sau în viața culturală a învățătorilor de toate categoriile, fie urbani fie rurali.

Programul de activitate al cooperativei noi îl publicăm aici spre a se orienta fiecare membru, ca să îi ordone, să îi comande și să insiste așa, cum a făcut până aici prin librărie, ca prin ocupațiunile de vânzare și cumpărare, prin întreprinderile speciale să mijlocească sie-și tot felul de avantagii, beneficii și rezultate pozitive. Verificarea operațiunilor le fac Dilor personal, administrația mișcării valorilor lor este în puterea persoanei care a făcut-o fără amestecul altor persoane. La reușita operațiunilor fiecăruia participă numai coeficienții de muncă, de timp și de fonduri disponibile ce sunt înjghebate în întreprinderea colectivă. Din cheltuielile ce le face învățătorul, rupte din salariul ce-l primește, să nu fie numai cheltuieli de consumație ci și economie.

Dacă societatea cooperativă procură absolut toate mărfurile membrilor ei, atunci aceștia, prin imensitatea numărului de societari vor realiza economii fără durere. Nici un învățător nu trebuie să se forțeze a face prin curțare nemiloasă a

banului dela gura copiilor sau dela îmbrăcăminte sa, ori dela bunul confort ce-i dictează, civilizația, fiindcă economiile rămân în cooperativă, gata la dispoziția celui care le-a făcut prin acțiunea lui de cumpărarea. Cine cumpăra mai mult acela are economii mai multe.

În programul de activitate a societății noi se prevăd deci: pe lângă vânzarea de articole de librărie și papetarie și alte articole ca: mobile, obiecte de artă, articole de sticlă, de porțelan, unelte de tot felul în agricultură, în grădină, în albinărit, în bucătărie, îmbrăcăminte la comandă, uniforme, pânzeturi și tricotaje, articole de metal, rechizite și instrumente de tot felul, muzică, sport, voiaj, arta picturii etc. pentru atelierele școlare și pentru micile industrii casnice, tot felul de material ca piele lână, bumbac, matase și preparate chimice în vopseli și alte articole ce sunt pe marile piețe, ca aparate fizice, electrice etc. Pe lângă aceste materialul de foc, de zidit, cherestea, întreprindere de a construi case, stupării, stabilimente de tot felul, ce interesează viața economică a învățătorului, în creșterea sistematică a vitelor cornute, cailor, sericicultură, paseri de tot felul, după cerințele moderne.

Aduce la îndeplinire toate aceste, casa învățătorilor din Arad, care este prea mică după spusele unor învățători din județul Soroca, unde toată populația județului nu vrea să cunoască altă întreprindere comercială decât cooperativa învățătorilor.

Educația nu ne lipsește. Voința aduce cu sine progresul, cum s'a dovedit și pân'acum din bilanțul nostru.

Nu trebuie să privim în partea sunetelor de invidie a capricioșilor. Îndărătnici au fost și vor fi în toate timpurile. Promisiuni nu se pot face pentru Dlor, dar nici iluzii pentru cei lacomi nu avem de expus, fiindcă așa cum am scris mai sus, fiecare membru de acord cu conducătorii cooperativei, își administrează afacerile sale discret în condițiunile voite și hotărâte în parte de dânsul. Numărul asociațiilor îl ajută. Cu cât numărul asociațiilor colaboratori crește cu atât și ajutorul este mai mare, rezultatul este tot mai frumos. Fiecare membru asociat cunoaște puterea acumulată a economiei colegilor în solidaritate cu scop lucrativ.

Redăm mai jos câteva date statistice apoi bilanțul și contul de profit și pierderi și anume:

Capital subscris la 31 Dec. 1937	lei	235.000.—
Răspunderea socială	„	2.350.000.—
Numărul membrilor în 1936		215
Numarul membrilor în 1937		335
Incasări în cursul anului 1937	lei	1.359.062.—
Plăți efectuate în anul 1937	„	<u>1.356.268.—</u>
Incasări în anul 1936	lei	772.849.—
Plăți în anul 1936	„	736.112.—

B I L A N Ţ U L

Incheiat pe data de 31 Dec. 1937

ACTIV		PASIV	
Cassa	2794	Capital social	197647
Mărfuri g-le	246947	Diverși creditori	122704
Mărfuri în comision	136558	Deponenți mărf. com.	126155
Diverși debitori	137591	Efecte de plata	50.000
Mobilier	31983	Garanții angajați	37427
Capital federala	1000	Depozite libere	843
Cheltuieli reportate	1246	Gratificații	13000
Depozitari de mărfuri	2508	Fond de rezervă	19393
Debitori în urmărire	3278	„ „ cultural	6240
Dep. mărf. comision	124307	„ „ imobil	12480
		„ „ mobilier	6052
		„ „ bibliotecă	2080
		Beneficiu net	<u>94191</u>
	<u>Total</u>		<u>Total</u>
	688212		688212

CONTUL PROFIT ȘI PIERDERI

Chirii	24000	Mărfuri generale	395339
Salarii	79878	Mărfuri în comision	154199
Cheltuieli g-le	2089		
Dobânzi și benef.	6397		
Mărf. stricate și pierd.	4811		
Rabaturi	316905		
Impozite	2624		
Amortizm. mobilier	642		
Beneficiu net	<u>94191</u>		
	<u>Total</u>		<u>Total</u>
	549538		549538

Proiectul de repartizare a beneficiului aprobat de consiliul de administrație în ședința din 27 Februarie a. c.

10 %	Fondului de rezervă	lei	9419.—
10 %	„ cultural	„	9519.—
12 %	Prima de muncă	„	11200.—
5,85 %	Dividende 4% pe an	„	5513.—
19.15 %	Fond imobil	„	6640.—
	„ mobilier	„	12000.—
43 %	Primă de consum	„	40000.—
	Total Lei		94191.—

Rog ca onorații membri să vină la adunarea generală în 3 Aprilie ca să se adopteze statutele modificate în scopul descris mai sus.

Teodor Tundre

învățător — director — contabil

CONTUL DE GESTIUNE

*al asociației învățătorilor — secția Arad
pe anul 1937*

Nr. crt.	Natura venitelor	Evaluări bugetare	Incassări efectuate	Rămâne de incasat
1	Cota dela membrii	60000	93048	2596
2	Excedent din anul trecut	6219	6219	—
3	Din depuneri	64923	135138	26372
	Total general	131142	23538	28968

Nr. crt.	Natura cheltuelilor	Credite acordate Lei	Plăți efectuate Lei	Remâne de plată Lei
<i>I. Ordinare din cota de membru:</i>				
1	Cota față de asociația g-rală 25 %	15000	15000	
2	„ „ „ reg. 10%	6000	5000	
3	Spese de cancelarie	3000	3000	1000
4	Delegații la congres general	6000	5000	
5	„ „ regional	2000	2500	
6	Cheltueli de deplas. comit central	10000	7839	
7	Neprevăzute	3000	3117	
8	Biblioteca	2000	3000	
9	Premii	3000	2500	
10	Casa inv. amenjarea com. oaspeți	7000	7000	
11	Coroane funebre	3000	600	
	Total	60000	54556	1000

II. Extraordnare :

12 Fond de rezervă	50342	61400
13 Revizoratului școlar	5000	5000
14 Dnei Bojin	1000	1000
15 Fond cultural	2000	2000
16 Fond de ajutorare	5000	5000
17 Remășițe de plată	7800	8610
18 Depuneri la bancă	—	94532
Total	74142	177542
<u>Total general</u>	<u>131142</u>	<u>232098</u>

BALANȚA: Drepturi constatate la venite: 131142 Lei

" " " cheltueli: 131142 Lei

Escedent bugetar: — Lei

Incasri efectuate: 235138 Lei

Plăți 232098 Lei

Escedent bănesc numerar: 3040 Lei

Depunere la bancă: 26372 Lei

Incheiat, la 31 Decemvrie 1937.

N. Cristea, președinte.

Ion Blăgăilă, secretar.

N. Dima, casar.

Dela Banca Invățătorilor din Arad

Pentru depunerile lunare

În sensul celor hotărîte de adunarea generală din 20 Februarie a. c., conducerea Băncii a hotărît înființarea contului de »depuneri lunare«. Invățătorii, cari doresc să facă asemenea depuneri vor semna o declarație. Aceste declarații se găsesc la sediul băncii și se trimit la cerere. Dnpuneri se fac pe termen fix: 2 ani, 5 ani, 10 ani. Cotizația lunară este aceeași pe tot timpul perioadei. Când termenul expiră depunătorul își primește întreaga sumă, conform tabloului de mai jos. Ex.: pentru o depunere lunară de 300 lei, pe o perioadă de 5 ani, primește 56.790; pentru aceeași depunere lunară, pe 10 ani, primește 119.502, etc.

Valoarea depunerii lunare	Suma ce o va ridica depunatorul după un timp de:		
	2 ani	5 ani	10 ani
100	2448	6310	13278
200	4896	12620	26556
300	7344	18930	39834
400	9792	25240	53112
500	12240	31550	66390
600	14688	37860	79668
700	17136	44170	92946
800	19584	50480	106224
900	22032	56790	119502
1000	24480	63100	132780

Administrația Băncii

Librăria învățătorilor din jud. Arad

No. 70 | 3. III. 1938

Convocare

În conformitate cu art. 71 din Statutele librăriei învățătorilor din județul Arad și hotărârei Consiliului de administrație din 27 Februarie 1938, convocăm pe toți membrii înscrși în societate în adunarea generală extraordinară, care va avea loc la Casa învățătorilor din Arad B-dul Carol No. 66, în ziua de 3 Aprilie 1938 la ora 10 a. m.

Neîntrunindu-se majoritatea, a doua adunare va avea loc la 17 Aprilie 1938 la care trebuie să fie prezenți majoritatea numărului de membri ca să se poată hotărî legal la următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Modificarea art. 1 din Statut schimbându-se firma: «Librăria învățătorilor din județul Arad» în «COOPERATIVA ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL ARAD».

2. La art. 32 din Statut se mai adaugă la aliniatul b) și oricefel de articole necesare în viața gospodărească a învățătorilor și articole potrivite în viața lor profesională în școală și afară de școală și să desfacă produsele cooperativelor școlare.

al. C) Va întreprinde construcții de case învățătorilor și de clădiri școlare conform devizelor făcute de personalul specializat conform art. 60 din Statute.

Președinte: *Cristea*

Secretar: *Tundre*

No. 77 | 10. III. 1938

Convocare

Conform art. 37 din Statutele Bibliotecii Învățătorilor din Arad și potrivit procesului verbal al Consiliului de Administrație din ședința ținută în 27 Februarie 1938 convocăm

a 2-a Adunare Generală Ordinară

pe data de 3 Aprilie 1938, în Casa învățătorilor la orele 11 a. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Cetirea dării de seamă, a bilanțului, contului de profit și pierdere și raportul Comisiei de cenzori.
2. Aprobarea bilanțului și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea anului 1937.
3. Repartizarea beneficiului net al anului 1937.
4. Votarea bugetului pe anul 1938.
5. Aprobarea intrării și eșirii membrilor din cursul anului 1937.
6. Suma maximă la care se poate împrumuta societatea pentru operațiunile anului 1938.
7. Alegerea a trei membri în Consiliu, trei Cenzori activi și trei cenzori supleanți.
8. Alegerea unui delegat din Consiliul cooperativei la Adunarea Generală a Federalei »Zorile« din Arad.
9. Propuneri pentru promovarea instituției.

În caz de neîntrunirea numărului de $\frac{1}{3}$ din numărul membrilor înscrși Adunarea va avea loc în ziua de 17 Aprilie 1938 în acelaș local și la aceeaș oră când se va putea lua deciziuni cu oricare ar fi numărul asociaților prezenți, asupra chestiunilor puse la ordinea de zi în prima convocare, conform art. 38 din statute.

Bilanțul, contul de Profit și Pierdere cum și Raportul Comisiei de Cenzori vor fi puse la dispoziția asociaților în localul cooperativei, cu cel puțin 10 zile înainte de ținerea Adunării generale.

Fiecare asociat are în adunare numai un singur vot, oricare ar fi numărul părților sociale. În caz de neprezentare el poate fi reprezentat, în adunarea generală, printr'un asociat cu drept de vot, care trebuie să aibe mandat scris, certificat de doi asociați. Administratorii nu au drept de reprezentare. Un asociat nu poate fi mandatarul decât al unui singur asociat.

Adunarea generală, conform art. 35 din statute, este formată din toți asociații înscrși cu cel puțin trei luni înainte de convocare și care sunt la curent cu vărsămintele părților sociale.

Președinte: *L. Igrışan*Secretar: *T. Țundre*

CĂRȚI

Dragoș Protopopescu: Tigrii. Iată o carte în care toate elementele cari îi constituie ființa sunt nădrăvane: autorul, subiectul, forma, eroii. Pe autor îl cunoaștem din lucrările anterioare. Iar marocul metehnelor și Fortul 13 și din activitatea ziaristică desfășurată în trecut la Calendarul și azi la Buna Vestire. Dacă e adevărat că stilul e omul, atunci autorul acestui roman e un aristocrat al inteligenței plin de suflet românesc disprețuitor al formelor goale, mândru și ironic. Nu știm încă precis, dar credem că va deveni fapt vizibil mai târziu, că sufletul acestui autor va fi tipul reprezentativ al scriitorului creator de școală nouă în literatura română de azi. Această școală va fi școala scrisului adânc românesc, a unui românism simțit din străfunduri de inimă și gândit din tăria originară a cugetării.

Cine a citit Fortul 13 și continuarea sa Tigrii, a putut vedea că aceste romane nu sunt romane scrise după calapodul consacrat. Sunt scrise în așa fel că sfidează toate regulile. Acțiunea se petrece în acea Dumbravă dela marginea orașului Bucara, capitala Ruritaniei. Acțiune cu momente palpitate nu găsim. Mediul închisorii nu e propriu unei acțiuni ample. Avem însă descrierea tuturor figurilor proeminente ale generației noi, descriere cu atât mai interesantă cu cât personagiile trăesc și activează sub ochii noștri. Prin intermediul romancierului cunoaștem latura eroică a sufletului acestor reprezentanți ai generației noi și ai mișcării legionare, cunoaștem punctul culminant al unei tragedii al cărei prolog s'a reprezentat imediat după războiu, dar al cărei epilog nu s'a jucat încă. Și pentru că întreg fondul e tragic, e minunat lucru să vezi și mai ales să guști arta cu care e îmbrăcat în haină umoristică punctată ici, colo de aprecieri ca acestea: „Dumbrava aceasta era, un crâng de urzici menit să ascundă statui. Ochii profani nu le vedeau. Dar le vedeau toți acei ce le aveau în suflet. Că lucrurile prin acestea se cunosc între ele, și unele pe altele se simt și se atrag, prin ce au comun: Magnetul atrage fierul fiindcă are în el fier. Sunetul, sunetul, fiindcă-i sunet. La fel lumina tot ce e înrudit cu ea. Și despre Moța, Moța? Om sau statuă? Viscol sau cleștar? Pară de foc sau simplu principiu? Profilul lui e de monedă romană și ochii lui sunt o Mediterană. E mic

la stat, dar cu el se ridică un munte în picioare. Bolla craniului îl anunță, fulgerul din priviri îi măsoară creștetul. Iar din glas îi plâng înăuntru, ca aurul durerile Moșilor ..“ Cred că foarte puțini dintre portrețiștii celebrii au posedat darul de a zugrăvi în puține cuvinte, atât de precis și atât de plastic, figura unui erou. Autorul, ca și eroii săi, e adânc convins de însemnătatea luptei de desrobire a românilor din pragul dușmanilor lăuntrici și tot așa de adânc încredințat de rolul ce îl joacă în această luptă pleiada de luptători cari și-au închinat viața și fericirea personală, luptei pentru viața și fericirea neamului românesc. Pentru aceasta sub haina de verdeață exuberantă a humorului, curge fluviul adânc și întins al iubirii de neam, omogestuos parc'ar avea izvoarele în tăriile cerului. Și simți curgerea acestui fluviu imens, ca o mângăere ca o nădejde în vremuri mai bune și începi să ai siguranța că niciun obstacol nu-i va rezista și nicio zăgăzuire a sa nu va fi posibilă. Acest fluviu de simțire românească a luat cu sine toate râurile de suferințe și nădejdi ale unui neam întreg, spre a le vărsa în marea de lumină a destinului împlinit.

Nicio faptă mare, nicio clădire măreață nu e solidă, dacă n'a fost clădită pe suferință. Niciun suflet de erou nu se călește mai bine decât prin suferință adâncă. Durerea e marele dascăl al vieții celor mari. Prin durere se naște și se sfârșește viața. Tigrii dlui D. P. au suflete călitate în durere. Și iată cum o descrie autorul care n'a simțit-o mai profund ca atunci: „Neagră curtezană de omăt, albă de pari o umbră, umbră albă ce ești, tu veneai cu pași de sfântă și degetele fale erau ale mamei. Linște aduceai cu foșnetele tale, șoaptele tale povesteau tăcerea. Inima tăcerii era lumina ta. Te aplecai peste patul lui și zâmbetul tău era primul zâmbet din leagăn; mângâierea ta era prima adiere de sărut din cârlionțil de pe fruntea de copil.“ Și mai departe: „Am revăzut plăcerea și e aceeaș. Ne-am revăzut ideile și sunt aceleași. Numai un lucru nu e niciodată acelaș: suferința. Fiindcă e ca bucuria dintâi, totdeauna o naștere. Fiindcă e ca femeia dintâi, o mamă. Fiindcă e ca mângăerea dintâi, un leagan.“ Căutați unde voiți o înțelegere mai adâncă a durerii și o mai frumoasă descriere. Eu n'am găsit. Acei ce înțeleg astfel durerea nu sunt numai mucenici ai unei credințe, sunt energii sufletești neînfrânte, deschizătoare de drumuri în viața neamurilor. Dacă și durerea a devenit o zeiță albă cu degete mângăetore, ce putere ar trebui să înfrângă năvala acestei generații spre destinul său.

Romanul acesta, mai mult decât Fortul 13 zugrăvește lupta acestei generații în momentul cel mai tragic. La mulți eroi e lupta cu ei înșiși, lupta cea mai mare, prin care se înving pe ei, sau mai precis înving omul din ei, pentru a birui eroul.

O singură umbră întunecă lumina ce umple paginile dela un capăt la altul al volumelor: e comportarea unuia dintre eroi față de ceilalți și față de situație. Personagiul acela putea să nu fie amintit și n'ar fi fost nimic pierdut. E regretabilă comportarea și în acea împrejurare, dar noi îl cunoaștem și în alte împrejurări, fiindcă trăește, și știm că a luptat pentru ideea națională. Poate că părțile bune ale activității sale vor acoperi anumite slăbiciuni și scăpări prea egoiste.

În orice caz era mai frumoasă unitatea impresionată a simțirii și gândirii a tuturor acestor suflete românești de pe întreg cuprinsul țării fără acea pată de umbră aruncată de egoismul și orgoliul prea omenesc, al unuia dintre eroi. Dar o mică pată nu poate întuneca lumina solară. Natura își va urma nestingherită drumul și cei ce trebuie să învingă fiindcă așa trebuie, iar cei ce vor cădea, vor cădea fiindcă trebuie să cadă.

Tigrii și Fortul 13 vor rămâne niște cărți totdeauna proaspete pentru că oricâte generații se vor succeda, toate vor avea câte ceva de învățat din viața generației eroice din 1922, generație care-a cucerit țara din nou, din mâna străinilor și dușmanilor launtrice. Cred că n'ea fost încă în istoria României evenimente mai însemnate ca mișcarea lui Tudor din Vladimir și A. Iancu. Cred că nu poate fi în viitor eveniment mai însemnat decât revoluția sufletească a românismului ce vrea să se elibereze de moleșala seculară și de jugul insuportabil și dezonorant al străinilor din țară și din străinătate. O atitudine mândră, rezultat al armoniei interioare, siguranță în fapte, dispreț față de cei ce merită disprețul, și mai presus de toate credința fermă că neamul românesc are o misiune istorică înaltă, în lume, respectul muncii cinstitute și intense, iată țeluri obligatorii pentru orice român de bun simț, care ține la prestigiul său și al țării sale. Profeții și luptătorii pentru redeşeptarea neamului și îndreptarea lui pe calea demnității sale vor binemerita dela Patrie. Evreii dlui D. P. sunt niște deschizători de drumuri pentru neamul românesc, Au fost botezați în lumină și purificați prin suferință. Unii oameni i-au socotit rățaciți. Și Cristos a fost răstignit între tâlhari. Viitorul va decide asupra activității lor. Apar mulți reformatori în lume, dar natura seleționează valorile și îngroapă în uitare pe falșii eroi, păstrând totdeauna numele și faptele eroilor adevărați.

S'ar putea spune încă multe lucruri despre cartea aceasta. Nu e o lucrare ușor accesibilă oricui. Stilul ușuratic al multor romane, nu îl găsim la dl D. P. Am spus că e un scris inteligent dar nu e destul. E un scris scripitor la fiecare silabă ca o haină din cea mai fină mătase. Cei ce vor să învețe ceva dintr'un roman, trebuie să-l citească. Cei ce vor să știe cum poți să râzi scrâșnind din dinți, la fel.

Vasilie Lădaru

ADRESA:

Biblioteca Palatului
Cultural

Arad

Tiparul „CONCORDIA” Institutul de Arte Grafice și Editură S. A. Arad.

